

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Avocatul Poporului a cerut conducerii Penitenciarului Rahova, între altele, să-i supravegheze corespunzător și să-i consilieze psihologic pe deținuții cu risc suicidal – Rezultatele raportului de vizită întocmit, în urma incidentului în care un deținut al respectivului penitenciar s-a sinucis, după ce i s-a refuzat participarea la înmormântarea unei rude

Avocatul Poporului a emis o **Recomandare** atât către conducerea Penitenciarului Rahova cât și către Administrația Națională a Penitenciarelor, în care a solicitat, între altele, **consilierea psihologică a deținuților cu risc suicidal, a celor cu autoagresiuni și violență crescută și derularea până la sfârșitul anului 2017 de programe de grup pentru persoanele cu risc suicidal, asigurarea unei supravegheri corespunzătoare a deținuților cu risc suicidal în vederea preîntâmpinării unor eventuale acțiuni suicidare, sprijinirea persoanelor private de libertate (cazurile sociale) în contactarea familiei pentru obținerea documentelor care certifică decesul unui membru al familiei cu ajutorul asistentului social, inițierea propunerii de modificare a prevederilor legale, în sensul reglementării dreptului permisiunii de ieșire din penitenciar în cazul decesului unui membru al familiei, cu obligarea autorității penitenciare de a întreprinde diligențele necesare obținerii informației asupra decesului membrului familiei, elaborarea și implementarea unor Strategii de Prevenire a Suicidului în mediul penitenciar, dezvoltarea de programe antisuicid care să includă materiale scrise, video, teste, având în vedere că la nivelul Penitenciarului București Rahova managementul riscului suicidal nu reprezenta o prioritate, iar lipsa strategiilor și planurilor de prevenire a suicidului în penitenciar pot avea drept consecință creșterea numărului de suicide în penitenciare.**

Recomandările sunt urmarea sesizării din oficiu a Avocatului Poporului și a vizitei inopinate efectuate de către Departamentul pentru Prevenirea Torturii în Penitenciarul București Rahova. Sesizarea din oficiu și vizita s-au realizat în urma informațiilor apărute în

presă, conform cărora un deținut s-a spânzurat, ca urmare a refuzului conducerii penitenciarului de a-i permite să participe la înmormântările soției, copilului și fratelui său.

Obiectivele vizitei au vizat: verificarea respectării procedurii acordării permisiunii de ieșire din penitenciar în cazul participării persoanelor condamnate la înhumarea soțului sau soției, unui copil, părinte, frate sau soră ori bunic sau bunică; examinarea cazurilor de suicid din penitenciar și implicit verificarea informațiilor prezentate în mass-media, în legătură cu care instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, referitoare la cazul sus-menționat. Din echipa de vizită au făcut parte reprezentanți ai Avocatului Poporului, psihologi, medici și un reprezentant al organizației neguvernamentale AEPADO.

În privința cazului sus-menționat, echipa de vizită a reținut faptul că întrunirea Comisiei a avut loc la 4 zile de la primirea primei cereri a deținutului și cu o zi înainte de înmormântarea fratelui său. Având în vedere că până la ora 15.00, așa cum se preciza în procesul-verbal, persoana privată de libertate nu a făcut dovada decesului prin prezentarea unei fotocopii a certificatului de deces a fratelui său, **se ridică întrebarea la ce oră s-a întrunit comisia și când a fost semnat acest proces verbal de către toți membrii comisiei. În plus, pe rezoluția comisiei de acordare a recompenselor, echipa de vizită a constatat că lipsește semnătura de luare la cunoștință a persoanei lipsite de libertate, care s-a sinucis ulterior.** Conducerea Penitenciarului Rahova a precizat că, în cazul respectivului deținut, **întrunirea comisiei a avut loc cu doar o zi înainte de înmormântare, tocmai pentru a asigura timpul necesar în vederea prezentării certificatului de deces, obligație ce a fost adusă la cunoștința deținutului. Afirmația conducerii penitenciarului nu a fost susținută de niciun document care să ateste că persoana privată de libertate a semnat de luare la cunoștință în privința acestei obligații. Pe cale de consecință, echipei de vizită nu i-au fost puse la dispoziție documente care să susțină faptul că persoana privată de libertate a luat la cunoștință despre necesitatea prezentării fotocopiei certificatului de deces și nici care să ateste contactarea familiei de către deținut în vederea primirii acestui document sau sprijinirea persoanei condamnate de către personalul din cadrul penitenciarului în obținerea documentului în timp util.** În cadrul vizitei, reprezentanții Penitenciarului București Rahova au susținut faptul că **deținutul nu a solicitat să fie sprijinit în obținerea certificatului de deces.** Această susținere este contrazisă, însă de faptul că, în conținutul primei cereri, **deținutul menționase în mod explicit că nu știe cum să procedeze.** Cu privire la contactarea familiei în vederea obținerii fotocopiei certificatului de deces de către persoana privată de libertate, din consultarea listei apelurilor telefonice, s-a constatat, că persoana condamnată, **în perioada 6-10 martie 2017** (deci de la data depunerii primei cereri și până

după întrunirea comisiei, respectiv ora 17.37) **nu a efectuat niciun apel telefonic**. Această afirmație este confirmată și de lista soldului, care în perioada 6 martie-10 martie 2017 era 0,00 lei. De menționat că, începând cu data de 10 martie 2017, deținutul a primit prin mandat poștal creditul de 50,00 lei și a efectuat mai multe convorbiri telefonice. De asemenea, **în perioada 6-10 martie 2017, deținutul nu a primit nicio vizită**.

Avocatul Poporului consideră că **respingerea permisiunii ieșirii din penitenciar motivată de lipsa dovezii decesului unui membru al familiei nu poate fi imputată persoanei private de libertate, care s-a aflat în imposibilitate de a-și contacta familia pentru obținerea unei fotocopii a certificatului de deces (având în vedere lipsa mijloacelor bănești care să permită contactarea familiei în vederea transmiterii unei fotocopii a certificatului de deces, precum și dificultatea procedurii obținerii acesteia de către deținut de la autoritatea emitentă) neputând efectua apeluri telefonice și care, în plus, solicitase sprijin penitenciarului în demersul său de a participa la înhumare. De asemenea, trebuie reținut că deținutul fusese recompensat de cinci ori cu suplimentarea dreptului la pachet și vizită și nu fusese sancționat disciplinar**.

În altă ordine de idei, din datele verificate reiese că, în data de 10 martie 2017, în carnetul postului de pe secția E8 **existau mențiuni cu privire la faptul că deținutul necesita o supraveghere mai mare din partea personalului cu atribuții în acest sens, în scopul prevenirii producerii unui eveniment negativ**. Însă deținutul a fost repartizat la un punct de lucru care nu necesita supraveghere, deși în cazul acestuia existau atenționări referitoare la supravegherea sa permanentă în scopul prevenirii unui eveniment negativ. În acest context, **se impunea ca personalul de supraveghere să întreprindă măsuri suplimentare de monitorizare constantă a deținutului cu risc suicidal**. În ceea ce privește asistența de specialitate, echipa de vizită a reținut faptul că, de la data depunerii în penitenciar (10 februarie 2017) și până în ziua decesului (16 martie 2017), persoanei private de libertate **nu i-au fost evaluate nevoile de asistență educațională, psihologică, psihiatrică, socială, cunoscut fiind că persoana privată de libertate prezenta un diagnostic psihiatric**.

În ceea ce privește riscul suicidal, în general, în Penitenciarul București Rahova, la data vizitei, din datele puse la dispoziție de reprezentanții unității carcerale, au fost identificate **46 de persoane private de libertate cu risc suicidal**. La data vizitei, în Penitenciarul Rahova **nu se derula niciun program de grup pentru persoanele cu risc suicidal**. Din documentele puse la dispoziție de psihologii penitenciarului s-a constatat că, în unele cazuri, s-a acordat asistență psihologică în cazul tentativelor de suicid. Cu toate acestea, **la nivelul**

penitenciarului managementul riscului suicidar nu reprezenta o prioritate. Un alt aspect constatat de către echipa de vizită se referă la **lipsa strategiilor și planurilor de prevenire a suicidului în penitenciar,** mai ales că unitatea penitenciară custodia peste 900 de persoane private de libertate arestate preventiv, unde riscul suicidar este extrem de ridicat.

Conținutul întregului Raport de vizită poate fi consultat pe site-ul instituției, la secțiunea **MNP – Rapoarte de vizită – 2017.**

Matei Vîrtosu
Purtător de cuvânt
AVOCATUL POPORULUI

22 august 2017